

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Cdo/51/2017
Identifikačné číslo spisu:	1110231340
Dátum vydania rozhodnutia:	21.06.2017
Meno a priezvisko:	JUDr. Alena Svetlovská
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2017:1110231340.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne Lawyer Partners a. s., so sídlom v Bratislave, Prievozská 37, IČO: 35 944 471, zastúpenej advokátskou kanceláriou Fridrich Paľko, s. r. o., so sídlom v Bratislave, Grösslingova 4, proti žalovanej Slovenskej republike, za ktorú koná Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, so sídlom v Bratislave, Župné námestie 13, o náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy, vedenom na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 18 C 66/2010, o dovolaní žalovanej proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 14. októbra 2015 sp. zn. 14 Co 17/2015, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalobkyňa má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava I (ďalej len „súd prvej inštancie“) uznesením z 1. októbra 2014 č. k. 18 C 66/2010-238 zastavil konanie podľa § 141a ods. 1 O.s.p. s odôvodnením, že na návrh žalovanej uložil žalobkyni uznesením z 11. apríla 2013 sp. zn. 18 C 66/2010 povinnosť zaplatiť preddavok na trovy konania vo výške 5 435,16 eur, ale žalobkyňa túto povinnosť nesplnila. Žalovanej zároveň nepriznal náhradu trov konania.

2. Na odvolanie žalobkyne Krajský súd v Bratislave (ďalej len „odvolací súd“) uznesením zo 14. októbra 2015 sp. zn. 14 Co 17/2015 uznesenie súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie s poukazom na ust. § 221 ods. 1 písm. f/ O.s.p. a § 221 ods. 2 O.s.p. V odôvodnení uviedol, že nebolo sporné, že žalobkyňa nezložila preddavok na trovy konania a žalovanou je subjekt, ktorý nemohol byť ani súdom vyzvaný na zloženie preddavku, lebo právna úprava ho z takejto povinnosti vylučuje (keď jeho majetkové pomery ako dlžníka nemožno usporiadať podľa zákona č. 7/2005 Z.z. o konkurze a reštrukturalizácii). Pre túto situáciu platí, že sankcia v podobe zastavenia konania sa na žalobkyňu nevzťahovala pre nedostatok povinnosti zložiť preddavok na trovy konania na strane žalovanej, ktorá ho ani nezložila. Neboli preto splnené podmienky pre zastavenie konania v zmysle § 141a ods. 1 O.s.p., a v takom prípade mal súd v konaní riadne pokračovať. V tejto súvislosti odvolací súd poukázal na

rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 14. novembra 2013 sp. zn. 6 Cdo 355/2012, ktoré bolo publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 10/2014 pod R 140/2014, s právnou vetou: „I keď navrhovateľ nespĺnil povinnosť zložiť preddavok na trovy konania, ktorú mu súd uložil podľa § 141a ods. 1 O.s.p., konanie nemožno zastaviť, ak je odporcom subjekt uvedený v § 2 zákona č. 7/2005 Z.z. o konkurze a reštrukturalizácii“. Záverom odvolací súd poznamenal, že pokiaľ súd prvej inštancie zastavil konanie podľa § 141a ods. 1 O.s.p. pre nezaplatenie preddavku na trovy konania, hoci pre tento postup nebol zákonný dôvod, odňal možnosť žalobkyni konať pred súdom.

3. Proti tomuto zrušujúcemu uzneseniu odvolacieho súdu podala žalovaná dovolanie a žiadala uznesenie odvolacieho súdu zrušiť a vrátiť mu vec na ďalšie konanie. Dovolanie dôvodila tým, že jej v konaní bola odňatá možnosť konať pred súdom (§ 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.). Existenciu tejto procesnej vady vyvodzovala z „prekvapivého rozhodnutia“ odvolacieho súdu, ktorý podľa nej pri rozhodovaní o odvolaní žalobkyne aplikoval už neúčinnú procesnú normu a nie aktuálnu v čase rozhodovania odvolacieho súdu, čím došlo zo strany odvolacieho súdu k porušeniu princípu okamžitej použiteľnosti procesných noriem. Podľa názoru žalovanej, odvolací súd vo svojom rozhodnutí dostatočne neodôvodnil, prečo sa zásadne odklonil od dikcie príslušného ustanovenia O.s.p. a zároveň absolútne nereflektoval na vlastnú rozhodovaciu činnosť v totožných veciach (napr. 5 Co 497/2013, 6 Co 342/2013, 2 Co 215/2012, 4 Co 309/2012 a pod.).

4. Žalobkyňa vo vyjadrení k dovolaniu uviedla, že sa plne stotožňuje so závermi odvolacieho súdu a poukázala na právny názor generálneho prokurátora, zhodný s názorom žalobkyne a odvolacieho súdu. Ako žalobkyňa uviedla, podľa názoru generálneho prokurátora, ktorý podal na Ústavný súd Slovenskej republiky návrh na začatie konania o súlade § 141a v spojení s § 372u O.s.p. s Ústavou Slovenskej republiky, namietaná právna úprava je v rozpore s čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky z dôvodu, že nerešpektuje princíp právnej istoty ako základný princíp materiálneho právneho štátu a neprípustným a neodôvodneným spôsobom retroaktívne zasahuje do práv účastníkov občianskeho súdneho konania.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací [§ 35 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „C.s.p.“)] po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C.s.p.) a za ktorú koná jej zamestnanec s právnickým vzdelaním (§ 429 ods. 2 písm. b/ C.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 C.s.p.), dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť, pretože smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné (§ 447 písm. c/ C.s.p.).

6. Vzhľadom k tomu, že dovolanie bolo podané pred 1. júlom 2016, t. j. za účinnosti zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „O.s.p.“), dovolací súd postupoval v zmysle ustanovenia § 470 ods. 2 C.s.p. (na základe ktorého právne účinky úkonov, ktoré nastali v konaní pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované), a procesnú prípustnosť dovolania posudzoval v zmysle ustanovení § 236, § 237 ods. 1 a § 239 O.s.p.

7. Žalovaná dovolaním napadla zrušujúce uznesenie odvolacieho súdu, ktoré nevykazuje znaky rozhodnutí uvedených v § 239 ods. 1 a 2 O.s.p., voči ktorým bolo dovolanie prípustné. Rozhodovacia prax najvyššieho súdu sa už dávnejšie ustálila na názore, podľa ktorého zrušujúce uznesenie odvolacieho súdu bolo možné napadnúť iba z dôvodov relevantných v zmysle § 237 ods. 1 O.s.p. (viď R 34/1995).

8. Žalobkyňa procesné vady konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. netvrdila a ich existenciu nezistil ani dovolací súd; nepreukázaná bola tiež vada konania namietaná žalobkyňou (§ 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.).

9. O procesnú vadu v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. išlo najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal strane sporu jej procesné práva priznané občianskym súdnym poriadkom [napríklad právo

vykonávať procesné úkony vo formách stanovených zákonom (§ 41 O.s.p.), nazerať do spisu a robiť si z neho výpisy (§ 44 O.s.p.), vyjadriť sa k návrhom na dôkazy a k všetkým vykonaným dôkazom (§ 123 O.s.p.), byť predvolaný na súdne pojednávanie (§ 115 O.s.p.), na to, aby mu bol rozsudok doručený do vlastných rúk (§ 158 ods. 2 O.s.p.)].

10. Žalobkyňa v dovolaní výslovne tvrdila, že rozhodnutie odvolacieho súdu je nepreskúmateľné pre nedostatky v jeho odôvodnení. K tejto námietke dovolací súd odkazuje na zjednocujúce stanovisko občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu z 3. decembra 2015 publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 2/2016, podľa ktorého nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá tzv. inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku.

11. Len v mimoriadnych a ojedinelých prípadoch mohla nepreskúmateľnosť rozhodnutia súdu zakladať vadu v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p., a to napríklad, ak rozhodnutie napadnuté opravným prostriedkom ako celok neobsahovalo vôbec žiadne odôvodnenie, prípadne vtedy, ak odôvodnenie malo také zásadné nedostatky, ktoré sa svojou povahou, intenzitou, významom a právnymi následkami blížila k „justičnému omylu“. Podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva totiž princíp právnej istoty môže ustúpiť iba výnimočne, a to za účelom zaistenia opravy základných väd alebo justičných omylov (pozri Ryabykh proti Rusku, rozsudok z roku 2003) a napravenia „väd najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém“, ale nie z dôvodu právnej čistoty (pozri Sutyazhnik proti Rusku, rozsudok z roku 2009). Po preskúmaní spisu dovolací súd nezistil, že by v prejednávanej veci bol dôvod pre uplatnenie (ako výnimky) druhej vety stanoviska R 2/2016.

12. Zrušujúce rozhodnutie odvolacieho súdu spĺňalo kritériá pre odôvodňovanie rozhodnutí v zmysle § 157 ods. 2 O.s.p. z hľadiska formálnej štruktúry, obsahovalo zrozumiteľné vysvetlenie dôvodov, pre ktoré bolo rozhodnutie súdu prvej inštancie zrušené, ustanovenia, ktoré súd na vec aplikoval a z ktorých vyvodil svoje právne závery, ako i záväzný pokyn na ďalší postup súdu prvej inštancie po zrušení veci. Námietky dovolateľky v tomto smere predstavovali skôr vyjadrenie jej nespokojnosti s rozhodnutím odvolacieho súdu, ktoré ale bez ďalšieho nepostačujú na založenie existencie vady konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. Dovolací súd zdôrazňuje, že pri posudzovaní splnenia požiadaviek na riadne odôvodnenie rozhodnutia, správnosť právnych záverov, ku ktorým súdy dospeli, nie je právne relevantná, lebo prípadné nesprávne právne posúdenie veci prípustnosť dovolania nezakladá. Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (napr. I. ÚS 188/06). Za procesnú vadu konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľky.

13. Treba zdôrazniť, že samotná povaha zrušujúceho uznesenia odvolacieho súdu o zrušení rozhodnutia súdu prvej inštancie a vrátení veci tomuto súdu na ďalšie konanie otvára strane sporu možnosť v pokračujúcom konaní uplatniť všetky svoje procesné práva, vrátane práv na využitie riadnych, prípadne aj mimoriadnych opravných prostriedkov.

14. V danom prípade prípustnosť dovolania žalovanej nemožno vyvodiť z ustanovenia § 239 O.s.p., ani z ustanovenia § 237 ods. 1 O.s.p., preto najvyšší súd dovolanie odmietol podľa § 447 písm. c/ C.s.p. ako procesne neprípustné.

15. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá C.s.p.).

16. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.